

از بیداری تا تمدن‌سازی

نظریه بیداری اسلامی از منظر
آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)

تألیف: دکتر نجیر محمدعلی زاده
استادیار دانشگاه جامع امام حسین (ع)

با مقدمه‌ی: دکتر عباس نجیر لایتنی
دبیرکل مجمع جهانی بیداری اسلامی

دانشگاه جامع امام حسین (ع)
مؤسسه‌ی چاپ و انتشارات

سرشناسه	: محمدعلی زاده، اکبر، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: از بیداری تا تمدن سازی: (نظریه بیداری اسلامی از منظر امام خامنه ای) / تألیف اکبر محمدعلی زاده زیر نظر و با مقدمه علی اکبر ولایتی؛ ویراستار ادبی اسماعیل هاشمی؛ با همکاری دانشکده مطالعات بین المللی دانشگاه جامع امام حسین (ع).
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه جامع امام حسین (ع)، موسسه چاپ و انتشارات، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۵۲۲ ص: مصور، جدول، نمودار.
فروست	: موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه امام حسین (ع): ۶۵۰ سری علوم اسلامی؛ ۲۵
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۴۵۲-۶۷۲-۵
وضعیت فهرست نویسی	: قیبا
یادداشت	: کتابنامه
عنوان دیگر	: نظریه بیداری اسلامی از منظر امام خامنه ای.
موضوع	: خامنه ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- دیدگاه درباره اصلاح طلبی در اسلام
موضوع	: Khamene'i, Ali. Leader of IRI. 1939. -- Views on Islamic renewal
موضوع	: لام -- تجدید حیات فکری
موضوع	: Islamic renewal
شناسه افزوده	: یتیم، علی، ر.، ۱۳۲۴ -
شناسه افزوده	: Velamati, Ali. -
شناسه افزوده	: دانشگاه جامع امام حسین (ع)، موسسه چاپ و انتشارات.
شناسه افزوده	: دانشگاه جامع امام حسین (ع)، مطالعات بین المللی
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ الف ۴۳۰۴۳ D.L.
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۸۴۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۹۴۷۶۹

• کتب حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و جابجاء، انشگاه جامع امام حسین (ع) محفوظ است.

- عنوان: از بیداری تا تمدن‌سازی (نظریه بیداری اسلامی از منظر م. خامنه‌ای) (مدظله‌العالی)
- تألیف: دکتر اکبر محمدعلی‌زاده (استادیار دانشگاه جامع امام حسین (ع))
- زیر نظر و با مقدمه: دکتر علی‌اکبر ولایتی
- با همکاری و حمایت: مرکز باقرالعلوم (ع) و مجمع جهانی بیداری اسلامی
- نظارت و ویراستاری علمی: دکتر مهدی بزرگ‌زاده و دکتر عبدالله مبینی
- ناظر فنی چاپ: سید محمدباقر موسوی
- طراح جلد: حمیدرضا سیف‌زاده
- ویراستار ادبی، حروف‌نگار و صفحه‌آرا: اسماعیل هاشمی
- نوبت چاپ: اول (مرداد ۱۳۹۷)
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- قیمت: ۴۷۰,۰۰۰ ریال
- نشانی: تهران، بزرگراه شهید بابایی، بعد از بل لشکرک، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، معاونت پژوهش مؤسسه چاپ و انتشارات.
- تلفن: ۷۴۱۸۸۲۶۰ همراه: ۰۹۱۳۴۸۷۰۰۱۷ دورنگار: ۷۴۱۸۸۲۷۴
- مرکز پخش: تهران، میدان فردوسی، فروشگاه و نمایشگاه مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه جامع امام حسین (ع) تلفن: ۸۸۸۳۹۲۹۷

دیپاچه

از حدود نیمه‌ی دوم قرن سیزدهم هجری قمری، یک جنبش اصلاحی در جهان اسلام آغاز شد که داعیه‌داران آن به ارائه‌ی اندیشه‌های اصلاحی خود پرداختند. این جنبش که تدریجاً بخش عظیمی از سرزمین‌های اسلامی در غرب آسیا، شمال آفریقا و آسیای جنوب شرقی، سرخو و مرکزی را در بر گرفت، پیامد یک رکود چند صد ساله بود که تا حدی عکس‌العین جامعه‌ی سیاسی، نظامی، فرهنگی و اقتصادی غرب علیه جهان اسلام بود. رهبران فکری و دینی این جریان که نوعی رنسانس و تجدید حیات اسلام به شمار می‌رود، مسلمانان را به کنار گذاشتن اختلافات جزئی و دوری از تفرقه و جدایی دعوت کردند و نظریه‌ی وحدت و همگرایی مسلمانان از همه‌ی مذاهب معتبر اسلامی در سطح جهان را مطرح نمودند. این حرکت که ابتدا به مناطق ویژه‌ای از جهان اسلام محدود می‌شد، در دهه‌های گذشته، خصوصاً بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، دامنه‌ی آن به سراسر جهان اسلام از شرق آسیا تا جنوب و غرب آفریقا و حتی در بین اقلیت‌های مسلمان در سایر کشورها توسعه یافت.

بیداری اسلامی و احیای هویت دینی در حقیقت انعکاسی از تقابل اسلام با سایر مکاتب مادی و الحادی و به تعبیری، واکنش به دو قرن وابستگی سیاسی و

اقتصادی کشورهای اسلامی و تاراج منابع ثروت از ملت‌های مسلمان است. از این‌رو، مبارزه با نظام سلطه و طرد استعمار از جوامع اسلامی با هدف نهایی کاهش مداخلات خارجی و استقرار حاکمیت دینی و مردمی، از مهم‌ترین اهداف جنبش‌های اسلامی به شمار می‌رود. علاوه بر این، نفی استبداد و خودکامگی، بازیابی و تقویت هویت اسلامی و اعاده حقوق از دست‌رفته مسلمانان، خصوصاً ملت‌مظلوم فلسطین، نیز از جمله اهدافی هستند که همواره جنبش‌های اسلامی در صدد نیل به آنها بوده‌اند. بنابراین باید گفت که بیداری اسلامی، هم در بعد سلبی و هم در بعد ایجابی، اهداف بلندی را دنبال می‌کند.

با پیروزی انقلاب اسلامی، احیای دینی، معنا و مفهوم جدیدی یافت که در نتیجه‌ی آن، بیداری جهان اسلام وارد مرحله نوینی از رشد و بالندگی خود گردید و جغرافیای سیاسی جهان اسلام، عمیقاً تحت تأثیر قرار داد. در سایه‌ی این پیروزی، تحوّل فکری عظیمی در میان توده‌های خفته و خاموش جوامع اسلامی پدید آمد، به‌طوری که جریان‌های سیاسی و نهضت‌ها از موضع انفعالی خارج و با انگیزه‌های قوی‌تر دینی و ملی وارد عرصه‌های جدید مبارزه با عوامل استبداد و استعمار در کشورهای اسلامی نمود.

پیروزی انقلاب اسلامی ثابت نمود که مسئله بازگشت به اسلام صدقاً یک امر نظری و انتزاعی نیست، بلکه حقیقتی است که می‌تواند به واقعیتهای عینی تبدیل گردد. انقلاب اسلامی ایران که حاصل بیش از یکصد و پنجاه سال تلاش و مبارزه رهبران سیاسی و متفکران دینی جهان اسلام برای حل بنیادین عقب ماندگی مسلمانان است، خود نیز ارائه‌دهنده‌ی گفتمان جدیدی از بیداری اسلامی گردید، گفتمانی که مکاتب مادی و الحادی حاکم بر جوامع اسلامی مانند

مارکسیسم، لیبرالیسم و ناسیونالیسم عربی را به چالش کشید و الگوی موفقی از یک حکومت دینی را برای جهانی شدن آن و تشکیل یک تمدن نوین اسلامی به نمایش گذاشت.

امروز تمام مسلمانان و آزاداندیشان جهان بر این باورند که بعد از پیشگامان احیاءگری و تجدید حیات اسلام به رهبری بزرگانی چون میرزای شیرازی، سید جمال‌الدین اسدآبادی، شیخ محمد عبده، عبدالرحمن کواکبی، علامه اقبال لاهوری، حسن البنا که نقش مؤثری در پیدایی و گسترش موج اول بیداری اسلامی ایفا کردند، امام خمینی (ره) اول کسی است که توانست موج دوم این بیداری را به حرکت درآورد و به جرأت باید گفت که پرچمدار این حرکت بعد از امام، مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) است، شخصیتی که با هدایت‌های خود، زمینه‌ی آغاز موج سوم بیداری اسلامی در منطقه عربی غرب آسیا و شمال آفریقا را فراهم نمودند. امروز تمام کسانی که در جهان عرب و دنیای اسلام، بازگشت به هویت دینی و اسلام را پی می‌گیرند، انقلاب اسلامی ایران را به عنوان الگو پذیرفته‌اند.

اگرچه موج سوم بیداری اسلامی از کشور تونس در شمال آفریقا آغاز شد، اما این موج با سرعت وارد کشورهای دیگر اسلامی و عربی منطقه همچون مصر، لیبی، بحرین و یمن شد، به‌طوری که در مدت کوتاهی، رژیم‌های وابسته و خودکامه‌ی منطقه، یکی پس از دیگری از قدرت ساقط گردیده و یا در معرض سقوط قرار گرفتند. یکی از ویژگی‌های این موج، فریاد اسلام‌خواهی و بازگشت به هویت دینی ملت‌های بپا خواسته بود که در کانون توجهات جهانی و بین‌المللی قرار گرفت.

رویکرد ضد دینی و ضد مردمی رئیس جمهور تونس در اداره‌ی جامعه، یکی از مهم‌ترین عوامل قیام مردم مسلمان این کشور بود. وی نه تنها حرکت‌های اسلامی را سرکوب و رهبران‌شان را تبعید می‌کرد، بلکه تمام مساعی خود را به کار می‌گرفت تا مظاهر دینی و نمادهای اسلامی را از سیمای جامعه بزداید. سقوط رژیم فاسد بن علی در حقیقت حاصل تلاش‌ها و مبارزات اسلام‌خواهانه عالمان دینی و رهبران آزاداندیش تونس و سایر بلاد اسلامی بود که طی سالیان متمادی، سکولاریسم نجمیلی از سوی غرب به‌ویژه آمریکا و عناصر دست‌نشانده آنها را به چالش کشیده بودند تا استقلال از دست‌رفته‌ی خود را به جامعه بازگردانند.

رژیم وابسته ضد مردمی حسنی مبارک در مصر نیز سرنوشتی بهتر از فرجام ذلت‌بار رژیم دیکتاتور بن علی نداشت. حکومت سی ساله‌ی مبارک بر مصر که این کشور را به کانون توسعه‌طلبی آمریکا و رژیم صهیونیستی در منطقه تبدیل کرده بود و هر صدای آزادی‌خواهانه و دین‌مدارانه را با سرکوب و خشونت پاسخ می‌داد، سرانجام با خیزش سراسری ملت مسلمان مصر خاتمه یافت و منتخبان مردم زمام امور کشور را در دست گرفتند، هرچند به دلیل انحراف دولت منتخب مصر از اهداف اصلی انقلاب که به دشمنان خود اعتماد نموده و برای حل مشکلات اقتصادی کشور از آنان استمداد طلبیدند، این انقلاب بعد از یک سال به شکست انجامید.

به هر تقدیر، خیزش‌های مردمی به این دو کشور عربی محدود نگردید. موج بیداری اسلامی سراسر منطقه‌ی شمال آفریقا و غرب آسیا را فرا گرفت. حرکت‌های اسلامی که با خفقان رژیم‌های مستبد و سرکوبگر، به کنج رخوت و ناامیدی خزیده بودند، با شروع این موج، جان تازه‌ای گرفتند و همراه با

جنبش‌های اسلامی نوظهور، علیه ظلم و فساد حاکم به پا خواستند و علی‌رغم رفتار متعارض برخی کشگران منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای به‌ویژه آمریکا، انگلیس، فرانسه، عربستان و رژیم اشغالگر قدس که با سرکوب و رفتار خشونت‌بار حکام دست‌نشانده همراه بوده، این بیداری همچنان در میان ملت‌های منطقه و گروه‌های اسلامی ادامه دارد.

در چنین شرایطی، قدرت‌های سلطه‌گر تلاش می‌کنند تا برای تداوم سلطه و حفظ منافع خویش در مناطق تحت نفوذ خود، سوار بر امواج بیداری اسلامی، حرکت‌های مردمی، مدیریت نموده و یا آنها را از مسیر اصلی خود؛ یعنی اسلام منحرف نمایند. عملکرد آمریکا و سایر قدرت‌های مداخله‌گر غربی و عربی در تحولات منطقه غرب آسیا و شمال آفریقا طی سال‌های اخیر، نمونه‌ی روشنی از این شیوه سیاست‌ورزی است، اما آنچه مسلم است؛ بیداری اسلامی سرکوب‌شدنی و از میان‌رفتنی نیست.

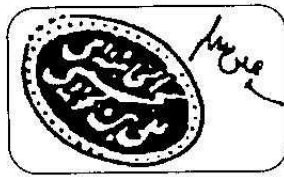
اصولاً، فهم پدیده‌های اجتماعی بدون تحقیق برآمون مبانی فکری و نظری آنها میسر نمی‌گردد. از این رو، مطالعه نظام معنایی و پایه‌های اندیشه‌ای حاکم بر جنبش بیداری اسلامی، ضرورتی انکارناپذیر است. از آنجا که امام خمینی (ره) و امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) خود از قافله‌سالاران جنبش بیداری اسلامی بوده‌اند، منظومه‌ی فکری و فلسفی آنان می‌تواند منبع ارزشمندی برای بازشناسی علل و عوامل خیزش‌های مردمی سال‌های اخیر در منطقه‌ی غرب آسیا و شمال آفریقا بوده و الگوی مناسبی را برای نظریه‌پردازی، سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری درباره‌ی جنبش‌های دینی و حرکت‌های اسلامی ارائه دهد، چرا که آنان توانسته‌اند با موفقیت، انقلاب بزرگی را به ثمر نشانده و از آرمان‌های آن حمایت

و پشتیبانی نمایند. امروزه شاهدیم که بسیاری از دیدگاه‌های حکومتی امام راحل و مقام معظم رهبری در حوزه‌ی عمل با موفقیت به بار نشسته و راه را برای ظهور یک تمدن بزرگ اسلامی دیگر هموار ساخته است.

کتاب حاضر که با تلاش ارزشمند آقای دکتر محمدعلیزاده به‌عنوان یک علمی به رشته تحریر درآمده است، از محدود آثاری است که احیای دینی را از ابعاد مختلف تاریخی و نظری و مبتنی بر منظومه فکری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای را بر مذهب انقلاب اسلامی (مدظله‌العالی) مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار داده است. در این پژوهش، الگوی جامعی از بیداری اسلامی مبتنی بر دو جنبه روش‌شناسی و تحلیل محتوا ارائه گردیده که می‌تواند به‌عنوان یک منبع علمی و پژوهشی مورد استفاده دانشجویان، پژوهشگران و علاقمندان به مسائل سیاسی و اجتماعی جهان اسلام قرار گیرد. «إن شاء الله»

دکتر علی‌اکبر ولایتی

۱۳۹۶ بهمن سال

فهرست مطالب

پیشگفتار مؤلف	۲۱
فصل اول: نظریه‌ها، رویکردهای تحلیلی بیداری اسلامی	۳۵
۱- مفهوم‌شناسی بیداری اسلامی	۳۶
۲- اهم نظریه‌ها و اندیشه‌ها: تحلیل	۳۹
۱-۲- نظریه‌ی «تجدید حیات اسلامی»	۳۹
۲-۲- نظریه‌ی ادواری جنبش‌های اسلامی	۴۲
۱-۲-۲- بحران‌های جهان اسلام	۴۵
۲-۲-۲- پاسخ به بحران‌ها	۴۸
۳-۲- بازگشت به عزت و نصرت مسلمانان (التجدید و الترشاد)	۴۹
۴-۲- رهیافت ایدئولوژیک جریان اسلام‌گرایی	۵۴
۱-۴-۲- جریان‌های اصول‌گرایی اسلامی	۵۵
۲-۴-۲- مبانی نظری اسلام سیاسی	۵۷
۵-۲- رهیافت مارکسیستی از اسلام‌گرایی	۶۰
۱-۵-۲- نگاه مادی در سطح عام	۶۱
۲-۵-۲- نگاه مادی در سطح خاص	۶۳
۶-۲- بیداری اسلامی و ظهور مجدد اسلام	۶۶
۱-۶-۲- ادوار ده‌گانه تاریخ تمدن اسلامی	۶۶
۲-۶-۲- بازگشت مجدد به اسلام	۷۱

- ۷-۲ رویکردهای تحلیلی ذات‌محور و واکنش‌محور ۷۴
- ۱-۷-۲- الگوهای تحلیلی ذات‌محور اسلام‌گرایی ۷۴
- ۲-۷-۲- الگوهای تحلیلی واکنش‌محور اسلام‌گرایی ۷۷
- ۸-۲- الگوی تحلیلی نقل‌گرایی، عقل‌گرایی و شهودی ۸۰
- ۱-۸-۲- جنبش‌های نقل‌گرا ۸۱
- ۲-۸-۲- جنبش‌های عقل‌گرا ۸۳
- ۳-۸-۲- جنبش‌های صوفیانه ۸۶
- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری ۸۷

فصل دوم: پیکربنده، مفاهیم و بر ساخت الگوی نظری ۹۳

- ۱- گردآوری داده‌ها و تشکیل بانک اطلاعات نرم‌افزارپایه ۹۴
- ۲- تمام‌خوانی بیانات، پالایش و آماده‌سازی آنها ۹۵
- ۳- تحلیل داده‌ها تا حصول اجماع نظری ۹۸
- ۱-۳- گام اول: مفهوم‌سازی متن‌پایه ۹۹
- ۱-۱-۳- استخراج مفاهیم (کدها) ۱۰۰
- ۲-۱-۳- کشف مقوله‌ها (مفاهیم انتزاعی تر) ۱۰۴
- (۱) یادداشت‌ها ۱۰۵
- (۲) شبکه‌های معنایی ۱۰۶
- ۳-۱-۳- ترکیب مقوله‌ها ۱۱۰
- (۱) ترکیب توصیفی یا الگوی مفهومی ۱۱۱
- (۲) ترکیب توضیحی یا نظری ۱۱۹
- ۲-۳- کدگذاری محوری ۱۱۹
- ۱-۲-۳- دسته‌بندی و ترکیب نظری مقوله‌ها ۱۲۱
- (۱) مقوله‌ی مرکزی یا هسته‌ای ۱۲۱
- (۲) مقوله‌های زمینه‌ساز و عوامل شکل‌گیری ۱۲۳
- (۳) مقوله‌های میانجی ۱۲۳

.....	۱۲۴	(۴) مقوله‌های راهبردی و اقدامات اساسی
.....	۱۲۴	(۵) مقوله‌های پیامدی
.....	۱۲۵	(۶) مقوله‌های اهداف و آرمانی
.....	۱۲۷	۳-۳- کدگذاری انتخابی
.....	۱۲۷	۳-۳-۱- خط داستان (داستان‌واره) نظریه بیداری اسلامی

فصل سوم: علل و عوامل شکل‌گیری بیداری اسلامی..... ۱۳۵

.....	۱۳۷	۱- مقوله‌های علی شکل‌گیری بیداری اسلامی
.....	۱۳۷	۱-۱- خودکامگ، استبداد داخلی
.....	۱۳۹	۱-۲- استعمار و استعمار چندجانبه
.....	۱۴۱	۱-۳- سلطه‌ی قدرت‌مدار، استکباری
.....	۱۴۲	۱-۴- تصرف و اشغال سرزمین‌های اسلامی
.....	۱۴۴	۱-۵- پیروزی انقلاب اسلامی در ایران
.....	۱۴۵	۲- مقوله‌های زمینه‌ای
.....	۱۴۵	۲-۱- تحقیر مسلمانان و دولت‌های اسلامی
.....	۱۴۷	۲-۲- جهل، نادانی و رخوت مسلمانان
.....	۱۴۸	۲-۳- مهجور و منزوی شدن اسلام در دنیای اسلام
.....	۱۴۹	۲-۴- فقر، استضعاف و عقب‌ماندگی
.....	۱۵۱	۲-۵- خواب و غفلت دنیای اسلام
.....	۱۵۲	۲-۶- وابستگی، تسلیم و خودباختگی
.....	۱۵۴	۲-۷- تراکم تجربیات و معرفت‌ها
.....	۱۵۵	۲-۸- اسلام و جاذبه‌های اسلامی

فصل چهارم: ماهیت و مفهوم بیداری اسلامی..... ۱۵۹

.....	۱۶۲	۱- بازگشت به اسلام و زنده شدن هویت اسلامی
.....	۱۶۳	۲- بازیابی عزت، کرامت و عظمت اسلامی گذشته

- ۳- تنبّه، آگاهی و خودباوری امت اسلامی ۱۶۵
 - ۴- رسیدن به اهداف و آرمان‌های متعالی اسلامی ۱۶۷
 - ۵- تجدید حیات اسلام و قرآن ۱۶۸
 - ۶- طغیان و قیام بر ارزش‌های جاهلی و نظام‌های طاغوتی ۱۷۰
 - ۷- قیام علیه دیکتاتوری جهانی و استکباری ۱۷۱
- فصل پنجم: ویژگی‌ها و نشانه‌های بیداری اسلامی ۱۷۵**
- ۱- اسلام بودن ۱۷۷
 - ۲- مردمی بودن ۱۷۹
 - ۳- ضد استکباری و استعماری بودن ۱۸۱
 - ۴- ضد استبدادی و دیکتاتوری بودن ۱۸۳
 - ۵- ضد صهیونیستی بودن ۱۸۴
 - ۶- آرمانگرا و هدفمند بودن ۱۸۶
 - ۷- اعتدال‌گرایی و دوری از افراطی‌گری ۱۸۷
 - ۸- تمدن‌گرایی در خاستگاه و آرمان ۱۸۸
 - ۹- سرکوب نشدن و از بین نرفتنی ۱۹۰
 - ۱۰- اقتضایی بودن در روش و حالات ۱۹۲
 - ۱۱- استثنایی و غیرمنتظره بودن ۱۹۳
 - ۱۲- عدالتخواهی، حق‌طلبی و ضدفساد بودن ۱۹۴
 - ۱۳- عزت‌طلبی و اعتزاز به اسلام ۱۹۶
 - ۱۴- گستردگی و عمیق و طولانی بودن ۱۹۷
 - ۱۵- استقلال‌طلبی و آزادی‌خواهی ۱۹۹
 - ۱۶- معنویت‌گرایی، عقلانیت و کرامت ۲۰۰
 - ۱۷- واقعی بودن و حقیقت داشتن ۲۰۲

فصل ششم: عوامل تقویت کننده جریان بیداری اسلامی..... ۲۰۷

- ۱- موفقیت جمهوری اسلامی و کشورهای قیام کرده..... ۲۰۸
- ۲- توانایی و ظرفیت عظیم دنیای اسلام..... ۲۱۰
- ۳- هوشیاری و بصیرت در مقابل دشمنان..... ۲۱۱
- ۴- فراموش نکردن و بازخوانی اصول و شعارهای انقلاب..... ۲۱۳
- ۵- اعتماد نکردن به قدرت های استکباری..... ۲۱۴
- ۶- اعتدال نکردن به اسلام انحرافی..... ۲۱۵
- ۷- بار بار به مردم و نسل جوان اسلامی..... ۲۱۶
- ۸- اعتماد به تحقق وعده های الهی و استبعاد نکردن..... ۲۱۷
- ۹- استفاده از تجربیات گذشته و سایر ملت های اسلامی..... ۲۱۹
- ۱۰- اجتناب از تقلید و اختلاف..... ۲۲۱
- ۱۱- امام خمینی (ره) و بیداری اسلامی..... ۲۲۳
- ۱۲- انقلاب اسلامی ایران و بیداری اسلامی..... ۲۲۵

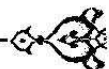
فصل هفتم: انقلاب اسلامی ایران و بیداری اسلامی..... ۲۳۱

- ۱- تجدید حیات اسلام و احیاء هویت اسلامی..... ۲۳۴
- ۲- احساس شخصیت و عزت و خودباوری مسلمانان..... ۲۳۵
- ۳- گرایش و احساس علاقه مسلمانان به انقلاب اسلامی..... ۲۳۶
- ۴- تحقق اسلام سیاسی و حاکمیت عملی اسلام..... ۲۳۷
- ۵- آرایه مردمسالاری دینی به عنوان یک الگوی متعالی..... ۲۳۹
- ۶- امت گرایی و استفاده از توده های عظیم مردمی..... ۲۴۰
- ۷- اسلام گرایی و اسلامی بودن حرکت ها و شعارها..... ۲۴۱
- ۸- الهام بخشی و امیدآفرینی به نهضت های اسلامی..... ۲۴۳
- ۹- منادی وحدت و اتحاد امت اسلامی..... ۲۴۴
- ۱۰- الگو بودن برای ملت ها و کشورهای اسلامی..... ۲۴۵
- ۱۱- ویژگی و شعارهای اصلی انقلاب اسلامی..... ۲۴۷

- ۱۲- انقلاب اسلامی عامل حرکت‌ها و گرایش‌های اسلامی ۲۴۸
- ۱۳- نظام‌سازی و تشکیل جمهوری اسلامی ۲۵۰
- ۱۴- انقلاب اسلامی کانون تفکر و اندیشه‌ی نوین اسلامی ۲۵۱
- ۱۵- انقلاب اسلامی؛ پرچمدار و سرآغاز بیداری اسلامی ۲۵۲
- ۱۶- انقلاب اسلامی و نظام سلطه و استکبار ۲۵۴
- ۱۷- صدور انقلاب اسلامی ۲۵۵
- ۱۸- دفاع و حمایت مادی و معنوی از حرکت‌های اسلامی ۲۵۷
- ۱۹- دفاع از مقاومت و مظلومین منطقه ۲۵۹
- ۲۰- انقلاب اسلامی و آرمان فلسطین ۲۶۰
- ۲۱- انتقال جریبات انقلاب اسلامی به کشورهای انقلاب کرده ۲۶۱
- ۲۲- بیداری مسلمانان به بزرگ انقلاب اسلامی ۲۶۳
- ۲۳- انقلاب اسلامی را استعمار داخلی ۲۶۴
- ۲۴- کارآمدی و موفقیت‌های انقلاب اسلامی ۲۶۶
- ۲۵- تلاش دشمنان برای جلوگیری از روشن شدن انقلاب ۲۶۷
- ۲۶- تحقیر و اهانت به ملت ایران قبل از انقلاب ۲۶۹
- ۲۷- تشدید فشارها و توطئه‌ها بعد از انقلاب ۲۷۰
- ۲۸- سیاست‌های ج.ا.ا در پرتو بیداری اسلامی ۲۷۲
- ۲۹- قیام‌های اسلامی گذشته؛ زمینه‌ساز انقلاب اسلامی ۲۷۴
- ۳۰- جامعه‌سازی و تشکیل جامعه اسلامی ۲۷۵

فصل هشتم: موانع و آسیب‌های بیداری اسلامی ۲۷۹

- ۱- ایجاد اختلاف و تفرقه‌افکنی میان مسلمانان ۲۸۱
- ۲- القاء ضعف و انکار توانمندی‌ها و میراث عظیم مسلمانان ۲۸۴
- ۳- بزرگنمایی قدرت غرب و شکست‌ناپذیری آن ۲۸۵
- ۴- توسعه خشونت و ایجاد جنگ‌های داخلی در جهان اسلام ۲۸۶
- ۵- ارایه الگوهای اسلامی انحرافی (لایک و ارتجاعی) ۲۸۷

- ۶- سوء استفاده از ضعف کشورها و ملت‌های اسلامی ۲۸۸
- ۷- استفاده از نیروی نظامی و اشغال سرزمینی ۲۹۰
- ۸- طرحی و انجام کودتا ۲۹۱
- ۹- جنگ روانی و تبلیغات رسانه‌ای ۲۹۲
- ۱۰- اسلام‌ستیزی و اسلام‌زدایی ۲۹۳
- ۱۱- چهره‌سازی و بازسازی نیروهای وابسته ۲۹۵
- ۱۲- حمایت و تقویت گرایش‌های ملی‌گرایی و عصیت‌ها فرقه‌ای ۲۹۶
- ۱۳- پیشنهاد مدل‌های حکومتی و قانون‌های اساسی متعارض ۲۹۷
- ۱۴- بدل‌سازی، شسه‌سازی و تولید نمونه‌های تقلبی ۲۹۸
- ۱۵- جنگ فرهنگی، تخریب اخلاقی و افساد کشورهای اسلامی ۳۰۰
- ۱۶- حفظ شاکله‌ی نظامی، اسرط و وابستگان ۳۰۱
- ۱۷- ترور و حذف عناصر تأثیرگذار و نخبگان ۳۰۲
- ۱۸- تشویق، تطمیع و حمایت‌های مالی موزرانه ۳۰۳
- ۱۹- تحریم اقتصادی، سیاسی و نظامی و ازادان ملت‌های مسلمان ۳۰۴
- ۲۰- ایجاد مرجعیت‌های فکری نامطمئن ۳۰۵
- ۲۱- جابه‌جایی مفاهیم و استعمال ادبیات غیراسلامی برای تحولات ۳۰۶
- ۲۲- ضد حمله و سرکوب موقت حرکت‌های اسلامی ۳۰۸
- ۲۳- اصلاحات صوری و ظاهرسازی دمکراتیک ۳۰۹
- ۲۴- ربایش، مهار و ایجاد انحراف در حرکت‌های اسلامی ۳۱۰
- ۲۵- تهمت‌زنی به حرکت‌های اسلامی برای تخریب چهره‌ی آن‌ها ۳۱۲
- ۲۶- ممانعت از نفوذ و تأثیرگذاری جمهوری اسلامی ایران در تحولات اسلامی ۳۱۳
- ۲۷- ناکارآمد جلوه دادن نظام‌های اسلامی ۳۱۴
- ۲۸- صریح و علنی بودن ضدیت و مبارزه با بیداری اسلامی ۳۱۵
- ۲۹- هدف‌تراشی و نومیدسازی ملت‌های مسلمان از رسیدن به اهداف ۳۱۶
- ۳۰- ارتجاع و بازگشت به عقب و عدول از اصول ۳۱۸
- ۳۱- افراطی‌گری و جریان تکفیر ۳۱۹

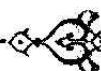
- ۳۲- غرور، ساده‌انگاری و کم شدن انگیزه‌های اسلامی ۳۲۱
- ۳۳- بی‌تجربگی، ضعف مدیریت و نظام‌سازی نکردن ۳۲۲

فصل نهم: راهبردها و الزامات تحقق بیداری اسلامی ۳۲۸

- ۱- تعریف آرمان‌ها و اهداف و ترسیم نقشه‌ی راه ۳۲۹
- ۲- نظام‌سازی و ایجاد دستگاه‌های متناسب ۳۳۰
- ۳- تفرقه‌زدایی و وحدت‌آفرینی ۳۳۱
- ۴- مجاهدت، مقاومت، استمرار و سازش‌ناپذیری ۳۳۹
- ۵- تقویت ایمان، حسن ظن به خدا و اعتماد به وعده‌های الهی ۳۴۰
- ۶- اعتماد به مردم و استفاده از ظرفیت‌ها عظیم اسلامی ۳۴۲
- ۷- پیشرفت و شرفایرایی اسلامی و ارتقاء آگاهی و دانش مسلمانان ۳۴۳
- ۸- دشمن‌شناسی و شناسایی دشمنان به آن‌ها ۳۴۴
- ۹- واژه‌سازی و تولید ماهیت متناسب اسلامی ۳۴۶

فصل دهم: آثار و پیامدهای بیداری اسلامی ۳۵۱

- ۱- آبراز تنفر و بیزاری از استکبار و حضور آن‌ها در سرزمین‌های اسلامی ۳۵۳
- ۲- اثبات بالندگی و پویایی مکتب تعالی‌بخش اسلام ۳۵۴
- ۳- اثبات ناکارآمدی و افول اندیشه‌ها و مکاتب مادی (مکتب غربی) ۳۵۶
- ۴- احساس افتخار و اعتزاز به اسلام و هویت اسلامی ۳۵۷
- ۵- افزایش آگاهی، بصیرت و توانمندی امت اسلامی ۳۵۹
- ۶- الگوگیری جوانان غربی و امتداد تاثیر بیداری اسلام در جهان ۳۶۱
- ۷- امیدواری و بارور شدن امید به آینده و مطالبات آرمانی ۳۶۲
- ۸- آشکار شدن چهره‌ی واقعی غرب و نظام سلطه ۳۶۴
- ۹- آشکار شدن ماهیت رژیم‌ها و دولت‌های مرتجع و مستبد داخلی ۳۶۵
- ۱۰- معرفی و باز شدن ابعاد مختلف انقلاب اسلامی در دنیا ۳۶۷
- ۱۱- اسقاط نظام‌های طاغوتی و پیروزی اسلام‌گراها و جریان‌های اسلامی ۳۶۹

- ۱۲- انتفاضه مجدد و تحرک مبارزان فلسطینی و ناکامی صهیونیست‌ها ۳۷۰
- ۱۳- اثبات حقانیت و تحقق وعده‌های الهی ۳۷۲
- ۱۴- طلوع مجدد اسلام و خارج شدن اسلام از انزوا و تحقیر و سلطه ۳۷۴
- ۱۵- غافلگیری، وحشت و دستپاچگی قدرت‌های استکباری و استبدادی ۳۷۵
- ۱۶- رشد گرایش به اسلام و شکل‌گیری جنبش‌های اسلامی جدید ۳۷۷
- ۱۷- شکست سیاست‌های منطقه‌ای غرب و آمریکا در کشورهای اسلامی ۳۷۸

فصل نهم: اهداف و آرمان‌های بیداری اسلامی ۳۸۳

- ۱- حاکمیت اسلام و هویت اسلامی ۳۸۶
- ۲- احیاء قرآن و تعالیه برائی ۳۸۷
- ۳- اعاده‌ی عزت و عظمت امت اسلامی ۳۸۹
- ۴- استقرار عدالت ۳۹۱
- ۵- تشکیل امت واحده اسلامی ۳۹۲
- ۶- تمدن‌سازی و ایجاد تمدن نوین اسلام ۳۹۴
- ۷- نهادسازی و تشکیل نظام اسلامی ۴۰۳
- ۸- دولت‌سازی و تشکیل دولت اسلامی ۴۰۴
- ۹- جامعه‌سازی و تشکیل مدنیت اسلامی ۴۰۶
- ۱۰- استقلال و رهایی از قرن‌ها استبداد و استعمار ۴۰۸
- ۱۱- پیشرفت و آبادانی مادی و معنوی ۴۰۹
- ۱۲- نجات امت اسلامی از عقب‌ماندگی و تحقیر ۴۱۱
- ۱۳- تحول‌آفرینی در سطح دنیا ۴۱۲
- ۱۴- زنده نگه‌داشتن مسئله فلسطین ۴۱۴

فصل دوازدهم: عناصر تاثیرگذار و ژئوپلیتیک بیداری اسلامی ۴۱۹

- ۱- عناصر تاثیرگذار در بیداری اسلامی ۴۲۰
- ۲- علمای دین و بیداری اسلامی ۴۲۳

- ۱-۲- نقش تبیین و روشن‌گری علمای دین ۴۲۴
- ۱-۱-۲- تولید و ارایه‌ی نظریات اسلامی ۴۲۵
- ۲-۱-۲- تبلیغ و بیان حقایق ۴۲۷
- ۳-۱-۲- شناسایی و پاسخگویی به شبهات ۴۳۰
- ۴-۱-۲- هوشیارسازی و جلوگیری از انحراف ۴۳۳
- ۲-۲- نقش رهبری و هدایت‌گری ۴۳۵
- ۱-۲-۲- پیشرو بودن و عامل اصلی پیروزی و تداوم حرکت‌های اسلامی ۴۳۶
- ۲-۲-۲- کمک به نظام‌سازی و تشکیل حکومت اسلامی ۴۳۸
- ۳-۲-۲- آیت مردم و جامعه در مسیر اهداف و آرمان‌ها ۴۴۳
- ۴-۲-۲- امام‌بخشی، امیدآفرینی و سازندگی معنوی ۴۴۶
- ۳-۲- نقش انسجام‌بخشی و وحدت‌آفرینی ۴۴۹
- ۱-۳-۲- ایجاد، حفظ و مویت وحدت ۴۴۹
- ۲-۳-۲- تعامل و همفکری بین‌المللی ۴۵۱
- ۳-۳-۲- مراقبت و هوشیاری ۴۵۲
- ۳- ژئوپلیتیک و جغرافیای بیداری اسلامی ۴۵۴

فصل سیزدهم: کفایت نظری مفاهیم و اعتباربخشی نظریه ۴۶۱

- ۱- کفایت نظری الگوی بر ساخته ۴۶۲
- ۲- ارزیابی نظریه (الگوی نظری) ۴۶۷
- ۲-۱- قابلیت اعتبار (اعتبارپذیری) ۴۶۸
- ۲-۲- قابلیت انتقال (انتقال‌پذیری) ۴۷۰
- ۲-۳- قابلیت تایید (تاییدپذیری) ۴۷۰
- ۲-۴- شرح اقدامات اعتباربخش ۴۷۳
- ۳- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری ۴۷۶
- کتابنامه ۴۸۳
- پیوست‌ها ۵۰۳